

باسمه تعالی

امتحانات مقطع عمومی حوزه علمیه خراسان

پایان سال تحصیلی ۹۸-۹۷

تاریخ امتحان: ۹۸/۰۳/۲۹ صبح ۱۰

زمان امتحان: ۷۵ دقیقه

عنوان درس: منطق ۱ (تعلیمی)

پاسخ فقط در پاسخنامه نوشته شود

طلبه باید دستش از کتاب رها نشود؛ کتاب بخواند، همه جورش را بخواند، در دوره‌ی جوانی بخواند. امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

سوالات چهار گزینه‌ای

(بارم: ۰/۵ نمره)

- ۱. در رابطه بین جهت و ماده قضیه، کدام گزینه صحیح است؟
  - الف) جهت قضیه باید مطابق ماده قضیه باشد.
  - ب) جهت قضیه باید مخالف ماده قضیه باشد.
  - ج) جهت قضیه ممکن است مطابق یا غیر مطابق با ماده باشد.
  - د) جهت قضیه باید اعم از ماده قضیه باشد.
- ۲. برای به دست آوردن عکس مستوی قضیه، توافق در کدام امر شرط نیست؟
  - الف) کیف
  - ب) کم
  - ج) صدق
  - د) موضوع و محمول
- ۳. عکس نقیض موافق قضیه «بعض الطلاب لیس بمنصف» عبارت است از: .....
  - الف) برخی غیر منصف‌ها، طلبه‌اند.
  - ب) هر غیر منصفی، طلبه است.
  - ج) برخی غیر منصف‌ها، غیر طلبه هستند.
  - د) برخی غیر طلبه‌ها، غیر منصف نیستند.
- ۴. نقض المحمول لازم الصدق قضیه «کل الطعام کان حلالاً لئنی اسرائیل» کدام گزینه است؟
  - الف) هیچ طعامی برای بنی اسرائیل غیر حلال نبود.
  - ب) بعضی طعام‌ها برای بنی اسرائیل غیر حلال نبود.
  - ج) هیچ غیر طعامی برای بنی اسرائیل حلال نبود.
  - د) برخی غیر طعام‌ها برای بنی اسرائیل حلال بود.
- ۵. والقیاس الذی حذفت کبراه فقط یسمى ..... کما اذا قلت هذا إنسان لأنّه ناطق.
  - الف) خلفاً
  - ب) مساواةً
  - ج) مضمراً
  - د) ضمیراً
- ۶. کبرای کلی «جزء الجزء جزء له» به عنوان مقدمه خارجی کدام قیاس می‌تواند بکار رود؟
  - الف) قیاس موصول
  - ب) قیاس مفصول
  - ج) قیاس مساوات
  - د) قیاس بسیط
- ۷. به حصر عقلی حداکثر ضروب منتج قیاس اقترانی شکل سوم چند ضرب است؟
  - الف) ۴
  - ب) ۶
  - ج) ۸
  - د) ۱۶
- ۸. استدلال «یا مرغ باش پیر یا شتر باش ببر» از نظر منطقی چیست؟
  - الف) استقراء ناقص
  - ب) اقترانی مضمشرطی
  - ج) استثنایی مضمشر منفصله
  - د) استثنایی مضمشر متصله

سوالات عبارتی

(بارم: ۲ نمره)

- تفاوت ماده و جهت قضیه را در ضمن مثال بنویسید.
- «تقدم معنی ماده قضیه التي لاتخرج عن احدى تلك الحالات الثلاث. ولهم اصطلاح آخر هنا و هو قولهم «جهة القضية».
- فإن المقصود بها: ما يفهم و يتصور من كيفية النسبة بحسب ما تعطيه العبارة من القضية.»
- با ارائه مثال برای هر یک مطلب را توضیح دهید.
- «تحويل الموجبة المعدولة إلى سالبة محصلة المحمول موافقة لها في الكم لأن مؤداهما واحد و إنما الفرق أن السلب محمول في الموجبة و الحمل مسلوب في السالبة.»
- با توجه به عبارت زیر: یک قضیه منفصله موجبیه نوشته و به دو متصله صادق تبدیل کنید.
- «تحويل المنفصلة الموجبة إلى متصلة: أما مانعة الخلو وهي تستلزم المتصلتين الأخيرتين فقط اللتين مقدم كل واحدة منهما نقيض أحد الطرفين والتالي عين الآخر لأنها كالحقيقية في دلالتها على استحالة الخلو ولا تدل على استحالة الجمع.»
- الف) عبارت زیر، ناظر به بیان چه نوع استدلالی است؟ ب) استدلال را در ضمن مثال توضیح دهید.
- «والذي ينبغي أن يعلم أن الباحث قد يعجز عن الإستدلال على مطلوبه بطريقة مباشرة، فيحتال إلى اتخاذ طريقة غير مباشرة فيلتمس الدليل على بطلان نقيض مطلوبه ليثبت صدق مطلوبه لأن النقيضين لا يكذبان معا.»

سوالات تشریحی (فقط به چهار سؤال پاسخ دهید)

(بارم: ۲ نمره)

- یک قیاس اقترانی شکل دوم ارائه کرده و از طریق ردّ و عکس اثبات کنید.
- تمثیل در چه صورتی منتج یقین است؟
- تفاوت بین ماده و صورت قیاس را با مثال توضیح دهید.
- نوع قضایای منفصله و حملیه زیر را مشخص کنید.
- الف) کل فلک متحرک بالفعل ب) إنما يخشى الله من عباده العلماء
- ج) إن الشخص إما أن يكون إماماً أو عاصياً لله د) إذا كثرت المقدره قلت الشهوه
- تفاوت قضیه لزومیه و اتفاقیه در قضایای شرطی را بنویسید.

«موفق باشید»